

Η Αυτοδιοίκηση σε Μετάβαση

ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΝΑΔΙΟΡΓΑΝΩΣΗ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΩΝ

ΚΑΤΕΔΑΦΙΣΕΙΣ ΑΥΘΑΙΡΕΤΩΝ

ΑΔΕΙΟΔΟΤΗΣΗ ΠΕΡΙΠΤΕΡΩΝ

ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ ΤΗΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΤΗΣ ΑΤΜΟΣΦΑΙΡΑΣ

ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΘΕΡΙΝΩΝ ΚΡΑΤΙΚΩΝ ΕΞΟΧΩΝ ΓΙΑ ΠΑΙΔΙΑ ΜΕ ΑΝΑΠΗΡΙΕΣ

ΑΔΕΙΕΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΠΑΡΑΜΟΝΗΣ ΑΛΛΟΔΑΠΩΝ: ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΑ ΕΞΕΤΑΣΗΣ ΑΙΤΗΜΑΤΩΝ
ΓΙΑ ΑΝΑΚΛΗΣΗ ΠΡΑΞΕΩΝ ΚΑΤΑΡΓΗΘΕΝΤΟΣ ΟΡΓΑΝΟΥ

ΑΔΥΝΑΜΙΑ ΕΚΠΛΗΡΩΣΗΣ ΣΥΜΒΑΤΙΚΩΝ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ

Στη διάρκεια του 2011 τέθηκε σε εφαρμογή η νέα θεσμική αρχιτεκτονική της αυτοδιοίκησης και της αποκεντρωμένης διοίκησης, γνωστή με το όνομα «Καλλικράτης» (Ν. 3852/2010). Ο συνολικός ανασχεδιασμός των επιπέδων διακυβέρνησης, σύμφωνα με τον οποίο ενισχύονται οι δήμοι, καταργούνται οι νομαρχιακές αυτοδιοικήσεις και συγκροτούνται οι περιφέρειες και οι αποκεντρωμένες διοικήσεις, θέτει εκ των πραγμάτων το ζήτημα της νέας κατανομής αρμοδιοτήτων μεταξύ των επιπέδων διοίκησης και αυτοδιοίκησης.

Κατά τη διερεύνηση καταγγελιών πολιτών μέσα στο 2011, ο Συνήγορος εντόπισε σημαντικό αριθμό προβλημάτων στην οργάνωση και τη λειτουργία της διοίκησης, τα οποία σχετίζονται άμεσα και έμμεσα με τη νέα κατάσταση που δημιουργεί η νέα διοικητική μεταρρύθμιση. Η έρευνα έδειξε ότι μεταξύ των κυριότερων προβλημάτων του διοικητικού συστήματος περιλαμβάνονται ο συγκεντρωτισμός, οι πατεernalιστικές/πελατειακές δομές, η περιχαράκωση και η ύπαρξη στεγανών ανάμεσα σε συναρμόδιες υπηρεσίες, ο κατακερματισμός μονάδων και η έλλειψη καινοτόμων πρακτικών.

Αν και το νέο τοπίο διακυβέρνησης στο οποίο στόχευε η νομοθεσία δεν έχει ακόμα διαμορφωθεί πλήρως, πολλές από τις ρυθμίσεις οι οποίες θεσμοθετήθηκαν φαίνεται ότι όχι μόνο δεν κατέστη δυνατό να προσφέρουν λύσεις, αλλά δημιούργησαν νέα προβλήματα και δυσλειτουργίες.

Πρέπει να επισημάνουμε ότι η εμπειρία από την εφαρμογή του νομοθετικού πλαισίου δεν είναι ενιαία ή ομοιόμορφη ούτε λειτουργικά (μεταξύ των υπηρεσιών ή των φορέων) ούτε χωρικά (κέντρο-περιφέρεια). Το γεγονός αυτό είναι ένα καίριο ζήτημα, το οποίο αναδεικνύεται τόσο από το πλήθος και τη θεματική των υποθέσεων που εξετάστηκαν όσο και από τις απαντήσεις των εμπλεκόμενων υπηρεσιών και φορέων. Επιπλέον, θα πρέπει να ληφθεί υπόψη ότι η μεταρρυθμιστική πρωτοβουλία συντελείται σε ένα εξαιρετικά περιοριστικό δημοσιονομικό και χρηματοοικονομικό πλαίσιο, με αποτέλεσμα πολλές από τις ρυθμίσεις να μην υλοποιούνται ή να συναντούν σοβαρά εμπόδια.

Ένα από τα κυριότερα ζητήματα που προέκυψαν κατά την εφαρμογή του νομοθετικού πλαισίου ήταν η λειτουργική και χωρική αναδιοργάνωση των επιπέδων διακυβέρνησης (δήμοι, περιφέρειες, αποκεντρωμένη διοίκηση). Τα κριτήρια βάσει των οποίων επιχειρήθηκε η αναδιοργάνωση των αρμοδιοτήτων και η γεωγραφική οριοθέτηση των νέων διοικητικών οντοτήτων φαίνεται να μην είναι λειτουργικά. Έτσι, το κριτήριο του πληθυσμιακού μεγέθους, που ήταν καθοριστικό στη νομοθετική προσπάθεια, πολύ γρήγορα αποδείχθηκε προβληματικό καθώς αγνόησε –σχεδόν όλες– τις λειτουργικές και πολιτικές δομές και σχέσεις οι οποίες εν πολλοίς καθορίζουν την αποτελεσματικότητα των τρόπων διακυβέρνησης και τα καθεστώτα ρύθμισης στους σύγχρονους κοινωνικούς σχηματισμούς. Τα παραπάνω σημαίνουν ότι δεν ελήφθησαν εντέλει υπόψη ούτε η προϋπάρχουσα στελέχωση ούτε η συσσωρευμένη

εμπειρία των διοικητικών μονάδων (τεχνολογία και υλικοτεχνική υποδομή), αλλά ούτε και τα χαρακτηριστικά της κοινωνίας των πολιτών (λόγου χάρη, εξέλιπε η συμμετοχική παράδοση, ενώ κυριαρχούσαν πατεernalιστικές και πελατειακές σχέσεις). Με άλλα λόγια, δεν αξιολογήθηκε η σημασία της πολιτικής και της γεωγραφικής απόστασης, που διαμορφώνει τις πρακτικές της καθημερινότητας της διοίκησης και των πολιτών.

Οι δυσλειτουργίες που προέκυψαν από τις αναντιστοιχίες και τις ασάφειες αυτές όξυναν την αδυναμία των ήδη διστακτικών και αναποτελεσματικών διοικητικών δομών να επιλύσουν προβλήματα σε τομείς καίριους για την αναπτυξιακή διαδικασία και την εύρυθμη λειτουργία του κράτους πρόνοιας και του κράτους δικαίου (βλ. κατεδαφίσεις αυθαιρέτων, αδειοδότηση, περιβαλλοντικές επιπτώσεις χωροθέτησης και λειτουργίας επιχειρήσεων).

Επίσης, η ασάφεια αλλά και η ανεπάρκεια των ευρύτερων πολιτικών αντιμέτωπισης ζητημάτων κοινωνικής και οικονομικής συνοχής (π.χ. μεταναστευτική πολιτική, προστασία ευάλωτων κοινωνικών ομάδων), σε συνδυασμό με τις αδυναμίες που προαναφέρθηκαν, απονομιμοποιούν περαιτέρω τις μεταρρυθμίσεις τόσο στους αιρετούς και στα στελέχη της διοίκησης όσο και –κυρίως– στην κοινωνία των πολιτών. Η διαπίστωση αυτή έχει προκύψει τόσο από την έγγραφη επικοινωνία του Συνηγόρου με εμπλεκόμενους φορείς όσο και από τις αυτοψίες και τις συσκέψεις που πραγματοποίησε με στόχο τη διερεύνηση υποθέσεων στο κέντρο αλλά και στην περιφέρεια.

Η διαμεσολάβηση του Συνηγόρου, όπως προκύπτει από τις ενέργειες που εκτίθενται παρακάτω, δεν εστιάζεται απλώς στο να εντοπίσει τα προβλήματα του «νέου τρόπου διακυβέρνησης», αλλά επικεντρώνεται, κατά κύριο λόγο, με αναλυτικό και ολοκληρωμένο τρόπο, στην εξεύρεση λύσεων με γνώμονα τη χρηστή διοίκηση και τα δικαιώματα τα οποία απορρέουν από τις αρχές του κοινωνικού κράτους δικαίου.

Η μέχρι σήμερα εμπειρία του Συνηγόρου οδηγεί στη διαπίστωση ότι είναι επιτακτική ανάγκη να λάβει χώρα το συντομότερο δυνατόν μια συνολικότερη και ολοκληρωμένη αξιολόγηση της λειτουργίας και της οργάνωσης των νέων υπηρεσιών και μονάδων ώστε να επιλυθούν τα σημαντικά και οξυμμένα προβλήματα, μέρος των οποίων παρουσιάζεται στο παρόν κεφάλαιο.

ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΝΑΔΙΟΡΓΑΝΩΣΗ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΩΝ

ΚΑΤΕΔΑΦΙΣΕΙΣ ΑΥΘΑΙΡΕΤΩΝ

Μια από τις σημαντικές ρυθμίσεις του Ν. 3852/2010, περιβαλλοντικού ενδιαφέροντος, αφορά την ανάθεση στις αποκεντρωμένες διοικήσεις της αρμοδιότητας να εκτελούν αποφάσεις κατεδάφισης των αυθαιρέτων. Κατά τη διερεύνηση υποθέσεων αυθαιρέτων κατασκευών, ο Συνήγορος ήλθε αντιμέτωπος με τον δισταγμό των νέων αυτών υπηρεσιών να εφαρμόσουν τον νόμο και να προβούν

στην κατεδάφιση αυθαιρέτων κτισμάτων. Οι λόγοι τους οποίους επικαλούνται εκτείνονται από την έλλειψη υποδομής και προσωπικού ως την κρίση περί έλλειψης συνάφειας με το κύριο αντικείμενο αρμοδιότητάς τους. Χαρακτηριστικά παραδείγματα αποτελούν οι Αποκεντρωμένες Διοικήσεις Αττικής και Πελοποννήσου, Δυτικής Ελλάδας και Ιονίου, οι οποίες δήλωσαν αδυναμία εκτέλεσης της αρμοδιότητας, επειδή δεν διαθέτουν τα απαραίτητα οικονομικά και τεχνικά μέσα. Στην πρώτη περίπτωση, που αφορούσε εκτέλεση πρωτοκόλλου κατεδάφισης κεραιάς κινητής τηλεφωνίας, η Αποκεντρωμένη Διοίκηση Αττικής ζήτησε τη συνδρομή του Δήμου Γλυφάδας για την εκτέλεση της κατεδάφισης. Στη δεύτερη περίπτωση, που αφορούσε αυθαίρετη κατασκευή προβλήτας, η Αποκεντρωμένη Διοίκηση Πελοποννήσου ζήτησε την έγκριση πιστώσεων προκειμένου να αναθέσει σε ιδιωτική εργολαβία το έργο της κατεδάφισης.

Δεν απουσιάζει και η περίπτωση της πλήρους άρνησης άσκησης της αρμοδιότητας, με το σκεπτικό ότι αυτή δεν συνάδει με το γενικότερο πλαίσιο της αρμοδιότητας της αποκεντρωμένης διοίκησης. Αυτό το επιχείρημα επικαλέστηκε η Αποκεντρωμένη Διοίκηση Κεντρικής Μακεδονίας σε υπόθεση που αφορούσε και πάλι κατεδάφιση κεραιάς κινητής τηλεφωνίας.* Σε συνδυασμό με την έλλειψη περιφερειακών υπηρεσιών και εξειδικευμένου προσωπικού, η Αποκεντρωμένη Διοίκηση Κεντρικής Μακεδονίας υποστήριξε τη θέση της αυτή ακόμη και με σχετικό αίτημά της προς το Υπουργείο Εσωτερικών περί μεταφοράς της αρμοδιότητας κατεδάφισεων στις περιφέρειες. Αξίζει να σημειωθεί ότι στη συγκεκριμένη περίπτωση –σε αντίθεση με τα άλλα

παραδείγματα– ο οικείος δήμος είχε δηλώσει την ετοιμότητά του να υποστηρίξει τεχνικά το έργο της κατεδάφισης. Με νεότερες νομοθετικές ρυθμίσεις ανατέθηκε στην Ειδική Υπηρεσία Επιθεώρησης και Κατεδάφισης Αυθαιρέτων (ΕΥΕΚΑ) συντρέχουσα αρμοδιότητα κατεδάφισης σε δάση, δασικές και αναδασωτέες εκτάσεις, αιγιαλό-παραλία, ρέματα και άλλα ευαίσθητα οικοσυστήματα.

Οι νέες ρυθμίσεις δημιουργούν σύγχυση αρμοδιοτήτων και συνθήκες μεταβίβασης ευθυνών, που οδηγούν τελικώς σε αδράνεια της διοίκησης. Παρά λοιπόν τις όποιες προσπάθειες του νομοθέτη οι αυθαίρετες κατασκευές παραμένουν «όρθιες».

Ο Συνήγορος ζήτησε να καθοριστούν τα κριτήρια δυνάμει των οποίων η ΕΥΕΚΑ θα αναλαμβάνει την κατεδάφιση στις προαναφερόμενες περιοχές. Μέχρι την έκδοση των απαραίτητων διευκρινίσεων, η ανεξάρτητη αρχή θα ζητά την ολοκλήρωση της διαδικασίας περί αυθαιρέτων στις περιπτώσεις συντρέχουσας αρμοδιότητας τόσο από την ΕΥΕΚΑ όσο και από τις αποκεντρωμένες διοικήσεις.

ΑΔΕΙΟΔΟΤΗΣΗ ΠΕΡΙΠΤΕΡΩΝ

Μετά την κατάργηση της νομαρχιακής αυτοδιοίκησης με τον Ν. 3852/2010, την αρμοδιότητα αδειοδότησης και τήρησης της νομοθεσίας που διέπει τα περίπτερα ασκούν πλέον οι δήμοι (άρθρο 94, παράγρ. 6, περίπτ. 34-εγκύκλιος 61/2010 του ΥΠΕΣ). Η αρμοδιότητα αυτή προβλέπεται να ασκείται από τμήματα των δήμων που θα συσταθούν με τους νέους Οργανισμούς Εσωτερικών Υπηρεσιών.

Διαπιστώνεται ωστόσο καθυστέρηση στη σύσταση αυτών των τμημάτων, των οποίων η στελέχωση αναμενόταν να γίνει από το προσωπικό των αντίστοιχων τμημάτων των νομαρχιακών αυτοδιοικήσεων. Λόγω του οργανωτικού αυτού προβλήματος έχουν «παγώσει» όλες οι υποθέσεις που εκκρεμούν προς εξέταση, παράγοντας καθυστερήσεις που αποτελούν κατεξοχήν μορφή κακοδιοίκησης.

ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ ΤΗΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΤΗΣ ΑΤΜΟΣΦΑΙΡΑΣ

Μεταξύ των μεταβολών που επέφερε στη διάρθρωση της αυτοδιοίκησης και της αποκεντρωμένης διοίκησης, ο Ν. 3852/2010 επηρέασε και την αρμοδιότητα παρακολούθησης της ποιότητας της ατμόσφαιρας. Συγκεκριμένα, μετά τις νέες ρυθμίσεις προέκυψε σύγχυση και προβληματισμός σχετικά με το ποιος είναι ο φορέας που πρέπει να την ασκεί, αν δηλαδή είναι η περιφέρεια ή η αποκεντρωμένη διοίκηση. Ειδικότερα, κατά την περίοδο προ της έναρξης εφαρμογής του Ν. 3852/2010, η αρμοδιότητα για τα μέτρα αντιμετώπισης ατμοσφαιρικής ρύπανσης ανήκε από κοινού στο ΥΠΕΧΩΔΕ (νυν ΥΠΕΚΑ) και στην οικεία περιφέρεια, ενώ η αρμοδιότητα εγκατάστασης και λειτουργίας σταθμών μέτρησης για την παρακολούθηση της ποιότητας της ατμόσφαιρας είχε μεταβιβαστεί στις κατά τόπους περιφέρειες.

Η Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας είχε ωστόσο «εκχωρήσει», εδώ και χρόνια, δίχως σαφές νομικό έρεισμα, την αρμοδιότητα λειτουργίας των σταθμών του Εθνικού Δικτύου Παρακολούθησης Ατμοσφαιρικής Ρύπανσης στη ΝΑ Κοζάνης. Ο Συνήγορος, στο πλαίσιο

διαμεσολάβησής του για το πρόβλημα ατμοσφαιρικής ρύπανσης στην Κοζάνη λόγω της λειτουργίας των εγκαταστάσεων (ΑΗΣ και ορυχεία) της ΔΕΗ ΑΕ, έχει ασχοληθεί συστηματικά από το 2008 με το ζήτημα αρμοδιοτήτων όσον αφορά την παρακολούθηση της ποιότητας της ατμόσφαιρας και τη λειτουργία των σταθμών μέτρησης ρύπων, απευθύνοντας κατά καιρούς τις προτάσεις του στις αρμόδιες υπηρεσίες.*

Μετά την έναρξη εφαρμογής του Ν. 3852/2010, στις αρμοδιότητες των περιφερειών, όπως αυτές ορίζονται στο άρθρο 186 του νόμου, δεν υπάρχει σχετική πρόβλεψη ειδικά για το ζήτημα της παρακολούθησης της ποιότητας της ατμόσφαιρας. Εξάιρεση αποτελεί, εν μέρει μόνο, η αρμοδιότητα 27 του Τομέα «Στ. Έργων – Χωροταξίας – Περιβάλλοντος», σύμφωνα με την οποία ο τομέας αναλαμβάνει τη «μέριμνα συγκέντρωσης των γενικών πληροφοριών για την ποιότητα του περιβάλλοντος και τις ρυπογόνες δραστηριότητες στην περιοχή, καθώς και για τη λειτουργία του εθνικού δικτύου πληροφορικής για το περιβάλλον». Επίσης, πρόβλεψη για τις αρμοδιότητες σχετικά με την ποιότητα της ατμόσφαιρας δεν περιλαμβάνεται ούτε στο άρθρο 280 περί «Αρμοδιοτήτων της Αποκεντρωμένης Διοίκησης». Η μόνη σαφής αναφορά του Ν. 3852/2010 για την ποιότητα της ατμόσφαιρας γίνεται στο άρθρο 210 σχετικά με τις «Μητροπολιτικές Λειτουργίες», όπου ορίζεται μεταξύ άλλων ότι στις αρμοδιότητες των Μητροπολιτικών Περιφερειών Αττικής και Θεσσαλονίκης εμπίπτει και «η εκπόνηση στρατηγικών σχεδίων, προγραμμάτων και μελετών για την αντιμετώπιση της ατμοσφαιρικής ρύπανσης και του θορύβου».

Σημειώνεται ότι ο προβληματισμός σχετικά με το συγκεκριμένο ζήτημα αρμοδιοτήτων συζητήθηκε και κατά τη σύσκεψη φορέων και κλιμακίου του Συνηγόρου, που πραγματοποιήθηκε στην Κοζάνη στη διάρκεια του 2011, με τη συμμετοχή εκπροσώπων της Περιφερειακής Ενότητας Κοζάνης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Ηπείρου – Δυτικής Μακεδονίας. Το θέμα συζητήθηκε και σε συνάντηση με εκπροσώπους του Τμήματος Ποιότητας Ατμόσφαιρας του ΥΠΕΚΑ, κατά την οποία διεφάνη ότι το πρόβλημα έχει απασχολήσει το υπουργείο και αναμενόταν η διευκρίνισή του στο πλαίσιο εκπόνησης σχετικής μελέτης που είχε αναθέσει. Συγκεκριμένα, βρίσκεται σε εξέλιξη η εκπόνηση προγράμματος με τίτλο «Διερεύνηση του τρόπου λειτουργίας του Εθνικού Δικτύου Παρακολούθησης Ατμοσφαιρικής Ρύπανσης και του μηχανισμού ελέγχου πηγών ατμοσφαιρικής ρύπανσης και θορύβου στο νέο διοικητικό πλαίσιο που έχει διαμορφωθεί στη χώρα μας», το οποίο εντάχθηκε στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Περιβάλλον και Αειφόρος Ανάπτυξη 2007-2013».

Ο Συνήγορος έχει ζητήσει ενημέρωση από το ΥΠΕΚΑ για την εξέλιξη του ζητήματος ενόψει της ολοκλήρωσης της σχετικής μελέτης.

Το ΥΠΕΚΑ απάντησε ότι σύμφωνα με τη μελέτη, της οποίας η οριστική παραλαβή δεν έχει ολοκληρωθεί, η αρμοδιότητα για τη λειτουργία των σταθμών μέτρησης έχει μεταφερθεί εξολοκλήρου στις περιφερειακές υπηρεσίες: το υπουργείο πάντως θα έχει τον έλεγχο για την ακρίβεια και την αξιοπιστία των μετρήσεων.

ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΘΕΡΙΝΩΝ ΚΡΑΤΙΚΩΝ ΕΞΟΧΩΝ ΓΙΑ ΠΑΙΔΙΑ ΜΕ ΑΝΑΠΗΡΙΕΣ

Ανάλογη περίπτωση ασάφειας και σύγχυσης αρμοδιοτήτων είχε ως συνέπεια να μην ξεκινήσει έγκαιρα το πάγιο κατασκηνωτικό καλοκαιρινό κρατικό πρόγραμμα παιδικών εξοχών για τα παιδιά με αναπηρίες. Το αρμόδιο Υπουργείο Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης ενημέρωσε τον Συνήγορο ότι η οργάνωση των εν λόγω κατασκηνώσεων ανατέθηκε με Κοινή Υπουργική Απόφαση (ΚΥΑ) στις οικείες περιφέρειες, η σχετική απόφαση χρηματοδότησης των περιφερειών θα ολοκληρωνόταν άμεσα και ότι η μόνη ενέργεια που δεν έχει ολοκληρωθεί αφορά την έγκριση πρόσληψης εποχικού προσωπικού (υπόθεση 141549/2011).

Ωστόσο, από την περαιτέρω διερεύνηση της υπόθεσης προέκυψε ότι η ευθύνη λειτουργίας των παιδικών εξοχών, που παλαιότερα ανήκε στις νομαρχιακές αυτοδιοικήσεις, εσφαλμένα θεωρήθηκε ότι μεταφέρθηκε στις περιφέρειες, καθώς πλέον, με βάση τους Ν. 3852/2010 (άρθρο 94, παράγρ. 3β, περίπτ. 10) και Ν. 3905/2010 (άρθρο 51, παράγρ. 3α), είναι αρμοδιότητα των δήμων.

Ο Συνήγορος ανέλαβε πρωτοβουλίες με στόχο να εκδοθεί η απαιτούμενη ΚΥΑ και οι σχετικές εγκύκλιοι, κι έτσι κατέστη δυνατή η, έστω και καθυστερημένη, υλοποίηση του προγράμματος.

ΑΔΕΙΕΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΠΑΡΑΜΟΝΗΣ ΑΛΛΟΔΑΠΩΝ: ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΑ ΕΞΕΤΑΣΗΣ ΑΙΤΗΜΑΤΩΝ ΓΙΑ ΑΝΑΚΛΗΣΗ ΠΡΑΞΕΩΝ ΚΑΤΑΡΓΗΘΕΝΤΟΣ ΟΡΓΑΝΟΥ

Οι μεταβολές στη δομή και στις αρμοδιότητες των περιφερειακών υπηρεσιών που επήλθαν με τον Ν. 3852/2010 προξενούν προβλήματα και στην κατανομή αρμοδιοτήτων μεταξύ των υπηρεσιών που εμπλέκονται στις διαδικασίες έκδοσης αδειών εργασίας και παραμονής αλλοδαπών, καθώς δεν αποσαφηνίζεται επαρκώς πού ακριβώς μεταβιβάζονται οι σχετικές αρμοδιότητες που ανήκαν στις νομαρχίες.

Το ζήτημα ανακύπτει με ιδιαίτερη οξύτητα σε περιπτώσεις μετάβασης από παλαιό σε νέο νομοθετικό καθεστώς, όπως όταν η διοίκηση υποχρεούται να εξετάσει αίτημα για ανάκληση παλαιότερης πράξης προκειμένου να συμμορφωθεί με δικαστική απόφαση.

Χαρακτηριστική είναι η περίπτωση αλλοδαπής της οποίας η άδεια εργασίας είχε ανακληθεί με απόφαση της Νομαρχίας Αθηνών.

Μετά τη δικαστική δικαίωσή της, η ενδιαφερόμενη απευθύνθηκε στην Αποκεντρωμένη Διοίκηση Αττικής ζητώντας να ανακληθεί η επίμαχη ανακλητική πράξη. Ωστόσο, κατά την άποψη της εν λόγω υπηρεσίας η επίμαχη αρμοδιότητα δεν έχει περιέλθει σ' αυτήν, αλλά στην Περιφέρεια Αττικής, καθώς η ενσωμάτωση της άδειας εργασίας στην άδεια παραμονής (Ν. 3386/2005) δεν σήμαινε αυτόματα τη μεταφορά αρμοδιοτήτων για έκδοση

διοικητικών πράξεων που αφορούσαν την παλαιά άδεια εργασίας. Αντίστοιχα, η Περιφέρεια Αττικής θεωρεί ότι δεν μπορεί να ασκήσει την εν λόγω αρμοδιότητα της καταργηθείσας νομαρχίας, καθώς το συγκεκριμένο όργανο έχει καταργηθεί και ο νέος οργανισμός της περιφέρειας δεν περιλαμβάνει σχετική πρόβλεψη (υπόθεση 24681/2009).

Διαπιστώνοντας το αδιέξοδο, ο Συνήγορος ζήτησε την παρέμβαση του ΥΠΕΣ, από το οποίο όμως δεν υπήρξε ανταπόκριση.

ΑΔΥΝΑΜΙΑ ΕΚΠΛΗΡΩΣΗΣ ΣΥΜΒΑΤΙΚΩΝ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ

Η καθυστέρηση των ΟΤΑ να εξοφλήσουν τις οφειλές τους, είτε αυτές αφορούν συμβατικές υποχρεώσεις ή παροχές προς τους πολίτες είτε προκύπτουν από άλλους λόγους (π.χ. απαλλοτριώσεις), επιτείνεται στο μεταβατικό στάδιο που διανύει η αναδιοργάνωση της περιφερειακής και τοπικής διοίκησης. Αν και το οικονομικό πρόβλημα των ΟΤΑ είναι ήδη γνωστό (βλ. *Ετήσια έκθεση 2009*, σ. 95), η μετάβαση στο νέο καθεστώς με συγχωνεύσεις δήμων και νομικών προσώπων που ήταν ήδη υπερήμεροι οφειλέτες δημιουργεί σημαντικές περαιτέρω καθυστερήσεις στην αποπληρωμή οφειλών προς ιδιώτες και επιχειρήσεις.

Σύμφωνα με τα άρθρα 107, 108 και 283, παράγρ. 1, 2 του Ν. 3852/2010, οι δήμοι και οι περιφέρειες που προκύπτουν από συνένωση υπεισέρχονται αυτοδικαίως από την έναρξη της λειτουργίας τους σε όλα τα ενοχικά και εμπράγματα δικαιώματα και στις υποχρεώσεις των συνενούμενων δήμων και κοινοτήτων

ή νομαρχιακών αυτοδιοικήσεων, και των επιχειρήσεών τους, καθώς και στα δικαιώματα και στις υποχρεώσεις που απορρέουν από συμβάσεις που έχουν υπογράψει. Σε αυτές περιλαμβάνονται και οι συμβάσεις εργασίας ή έργου μέχρι τη λήξη τους (ενδεικτικές υποθέσεις 13580/2009, 134518/2010, 142878 και 145122/2011).

Η μεταβατική φάση στην οποία βρίσκονται οι νέοι καλλικρατικοί δήμοι συμπίπτει με την περίοδο σοβαρής οικονομικής στενότητας λόγω της κρίσης, γεγονός που επιτείνει τις χρονικές καθυστερήσεις στην εξόφληση των οφειλών τους.

Ο Συνήγορος στις σχετικές παρεμβάσεις του επισημαίνει ιδιαίτερα την υποχρέωση να τηρείται η χρονική προτεραιότητα στην ικανοποίηση των οικονομικών υποχρεώσεων των δήμων ως έκφραση της αρχής της χρηστής διοίκησης.

Περισσότερα και πιο αναλυτικά στοιχεία, στον ιστότοπο του Συνηγόρου www.synigoros.gr.

Οι αστερίσκοι [*] μέσα στο κείμενο παραπέμπουν σε κατάλογο συνδέσμων (www.synigoros.gr/?i=stp.el.links2011) όπου μπορείτε να βρείτε σχετικά αναρτημένα έγγραφα.